

ЮВІЛЕЇ

БОТАНІК ІЗ ВЕЛИКОЇ ЛІТЕРИ, ЛЮДИНА ЕНЦИКЛОПЕДИЧНИХ ЗНАНЬ

Є особистості, дружнє спілкування з якими приносить істинну насолоду. Вони діляться своїми знаннями, не вимагаючи нічого взамін, від них можна збагатитися не лише у професійному, а й у духовному та естетичному аспектах. Таким у Полтаві та далеко за її межами є Віктор Миколайович Самородов – людина творча, ініціативна, істинний ботанік, флорист, еколог, фізіолог, краснавець. 5 серпня 2016 року він відзначив свій 65-річний ювілей.

Ювіляр – людина енциклопедичних знань, доцент кафедри екології, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування Полтавської державної аграрної академії, заслужений винахідник України, визнаний педагог із багаторічним стажем.

Віктор Миколайович Самородов народився 5 серпня 1951 року у м. Рівне в сім'ї військовослужбовця. Із найменших років під впливом своїх рідних, зокрема дідуся, малий Віктор спілкувався з природою, цікавився її явищами. Особливо припали до душі рослини, яким і присвятив він своє життя, навчаючись спочатку в Саратовському сільськогосподарському технікумі, а потім, після переїзду на Полтавщину, у Полтавському сільськогосподарському інституті, який закінчив у 1974 році.

Із цього часу розпочинається педагогічна робота молодого викладача і продовжується наукова, адже наукова діяльність була невід'ємним елементом усіх п'яти років навчання студента Віктора Самородова.

У царині ботаніки Віктор Миколайович є своєю людиною. Він – очільник Полтавського відділення Українського ботанічного товариства. Ботанік із великої літери, Віктор Миколайович організовує цікаві наукові ботанічні зустрічі, поїздки, є знаним фахівцем серед учених не лише України, а й близького та далекого зарубіжжя.

У якій би галузі біології не працював Віктор Миколайович, він завжди досягав успіхів. Це й ембріологічні дослідження, і вивчення розторопші плямистої та ехінацей пурпурової і блідої, різних видів лікарських рослин та багато іншого. А ще Віктор Миколайович після себе залишає красиве й корисне. Це насадження цікавих, нових, рідкісних та реліктових рослин. Адже саме цьому вченому маємо завдячувати збагаченням місцевої дендрофлори реліктовою рослиною гінкго дволопатеvim та його поширенням на Полтавщині, як і ряду інших видів – метасеквойї, тису ягідного тощо. Тому якщо є потреба дізнатися про якусь рослину, її застосування чи де її можна

придбати, необхідно звернутися до Віктора Миколайовича – він і порадить, і підкаже, а то й поділиться насінням.

А ще Віктор Миколайович – прекрасний педагог, який, насамперед, закоханий у свій предмет. Недарма у Полтавській державній аграрній академії побутує про нього легендарне прислів'я: «Ботаніка – моя дружина, а рослини – це діти». Він має багатющі знання, які без упину передає майбутнім аграріям. До своїх студентів Віктор Миколайович так само вимогливий, як і до себе. Тому користується заслуженим авторитетом серед колег і молодого покоління.

У 1987 році В.М. Самородов заснував фонд імені М.І. Вавилова у Полтавському краєзнавчому музеї, а з 1988 року він є членом Комісії зі збереження та розробки наукової спадщини академіка М.І. Вавилова Російської академії наук.

Із 1998 року Віктор Миколайович є заступником редактора фахового журналу «Вісник Полтавської державної аграрної академії».

Науковий доробок ученого містить понад 20 монографій, навчальних посібників, понад 500 наукових та науково-популярних статей. Він отримав 41 авторське свідоцтво та патенти на винаходи, в тому числі два патенти на сорти ехінацеї білої та пурпурової. Віктор Миколайович ще і чудовий популяризатор ботанічних знань. Хто не захоплювався його цікавими і пізнавальними статтями чи замітками у полтавській пресі?

За що б не брався Віктор Миколайович, розпочату справу доводить до кінця, що знаходить вияв у пошані сучасників.

Віктор Миколайович відзначений ювілейною пам'ятною медаллю АН СРСР із нагоди 100-річчя від дня народження академіка М.І. Вавилова (1987 р.). У 1992 році Міжнародним біографічним центром у Кембриджі (Великобританія) вчений визнаний Людиною досягнень року (1992 р.), у цьому ж році Всеукраїнською газетою «Зоря Полтавщини» визнаний «Полтавцем року». У 1994 році нагороджений медаллю Міжнародного союзу садівників за створення саду України на Міжнародній виставці «IGA STUTTGART EXPO – 93». Цього ж року він відзначений почесним званням Президента України «Заслужений винахідник України». Вчений є Лауреатом премії імені Л.П. Симиренка Національної академії наук України (1995 р.), а також Лауреатом премії імені академіка М.М. Гришка Ради ботанічних садів та дендропарків України (2001 р.), у 2006 році йому присуджено Полтавську щорічну премію В.Г. Короленка, в 2007 р. – премію Самійла Величка, а в 2009 р. – літературно-мистецьку премію імені Володимира Малика.

У 2008 р. Віктор Миколайович отримав звання «Подвижник в галузі історії та культури України». Ці визнання та відзнаки свідчать про всебічну обдарованість ученого й широке коло його життєвих та наукових інтересів.

У 2005 році вчений започаткував історико-бібліографічну серію книг «Постаті аграрної та біологічної науки Полтавщини: факти, документи, бібліографія» (вийшли друком книги 1–7).

І сьогодні, у свій ювілейний рік, учений активно займається науково-педагогічною діяльністю, має ще багато творчих ідей і запланованих завдань. То ж ми, колеги-ботаніки Полтавського відділення Українського ботанічного товариства, щиро зичимо ювіляру щастя, міцного здоров'я, творчого натхнення, поваги, успіхів у його задумах та починаннях, а ще – мирного неба й блакитних світанків.

**В.В. Буйдін, С.В. Гапон, Л.Д. Орлова,
Н.О. Смоляр, О.М. Байрак**